

Серія «Економіка». – 2016. – № 1. – С. 33-38.

2. Ринок електроенергії в Україні. Проблеми вдосконалення [Електронний ресурс] / А. Шевцов, М. Земляний, В. Вербинський. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/monitor/april08/14.htm>.

3. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/>.

Олександра ОВСЯНЮК-БЕРДАДІНА

к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління,
Тернопільський національний економічний університет

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТАЛОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

У червні 2012 р. ООН була проведена конференція щодо сталого розвитку РІО+20, де були визначені його інституційні межі. При цьому найвагомим та потенційно найдієвішим інструментом реалізації сталого розвитку суспільства визначена соціальна відповідальність, яка повинна реалізовуватися на всіх рівнях та в усіх секторах економічної системи через поєднання соціальних та екологічних аспектів у процесі добровільної взаємодії з зовнішнім та внутрішнім середовищами. Така логіка сталого розвитку охоплює змістове наповнення дефініції сталої енергетики, як енергетики, виробленої і використаної на шляху, який підтримує людський розвиток в довгостроковій перспективі у всіх його економічних, соціальних та екологічних аспектах [1]. При цьому сама енергетика є не лише ресурсом економічної системи, але й визначальним каталізатором або стримуючим фактором для створення робочих місць, виробництва продуктів харчування, безпеки локально чи зміни клімату глобально. Остання теза підтверджується результатами досліджень, яка якими на частку енергетики припадає близько 60 % від загального обсягу глобальних викидів парникових газів, тому зменшення інтенсивності шкідливих викидів в енергетиці є базовим завданням у боротьбі зі зміною клімату.

З метою комплексної імплементації принципів сталого розвитку у національні економічні системи уряди високорозвинутих країн світу розробляють індивідуальні стратегії розвитку сталої енергетики. Як

правило такі стратегії охоплюють розробку політики, що заохочує розвиток енергетики і технологій, заснованих на поновлюваних джерелах енергії і більш чистих видах палива та програм, що підтримують енергоефективність та використання відновлюваної енергії.

Як вважає ряд науковців, розвиток технологій сталої енергетики кардинально змінюють парадигму функціонування не лише економічної системи, але і суспільства в цілому.

У цьому напрямку в Україні певний вклад у розвиток сталої енергетики має угода мерів, яка спрямована на виконання завдань ЄС щодо зниження викидів парникових газів щонайменше на 20% до 2020 року та зобов'язує підписантів (міста України) розробити конкретний алгоритм дій для досягнення ефектів сталої енергетики [2].

Передумови для досягнення ефекту сталої енергетики в Україні існують, зокрема у першій половині 2017 р. загальні потужності об'єктів відновлювальної енергетики зросли в Україні на 183 Мвт та перевищили 1,46 Гвт, а за підсумками 2017 р. цей показник може перевищити 1,52 Гвт [2]. Інституційною базою формування та розвитку відновлювальної енергетики в Україні є т. зв. зелений тариф, який було прийнято в 2010 р. та гарантування купівлі “зеленої” електроенергії державним підприємством “Енергоринок”. Державні гарантії цієї організації забезпечують стабільну оплату виробленої електроенергії за “зеленим” тарифом об'єктам відновлювальної енергетики та є вагомим передумовою збільшення інвестицій у галузь.

На сьогодні світовим лідером у сфері відновлюваної енергетики є Китай, де до кінця 2017 р. загальні потужності зокрема сонячних станцій перевищать 125 Гвт. У 2020 р. частка відновлювальної енергетики у загальносвітовому балансі зросте до 26%, при цьому головний внесок в цю динаміку зроблять саме Індія, Китай та Бразилія [3]. Об'єктивною передумовою такого стрімкого зростання є те, що тарифи на електроенергію, вироблену традиційними джерелами, постійно зростають. У той же час електроенергія вироблена відновлювальними джерелами, стрімко дешевшає. Наприклад, за результатами тендеру, що відбувся у Німеччині у лютому 2017 р., електроенергія сонячних електростанцій на сьогодні купується за ціною 6.6 євроцентів за 1 Квт-год., тобто за останні два роки ціна на таку електроенергію впала на понад 28%” [3].

Ряд науковців та практиків, використовуючи прийоми стратегічного форсайту, стверджують, що відновлювальна енергетика може стати потужним драйвером розвитку економіки. Така позиція обґрунтовується дифузним впливом відновлювальної енергетики на приватний, комунальний сектор, аграрну, переробну галузь та ряд інших інституційні одиниці економічної системи.

Однак, для її активного впровадження існує низка політичних, законодавчих, інституційних перешкод. При цьому також існує потреба комплексної підготовки фахівців, які могли б вирішувати комплекс організаційних та адміністративних завдань під час реалізації проектів сталої енергетики.

Бібліографія

1. Стала енергетика [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zhiva-planet.org.ua/diyalnist/staluy-rozvtok>

2. Українська енергетика [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ua-energy.org/uk/materials>

3. Баранюк К. Як Китай став лідером у виробництві сонячної енергії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bbc.com/ukrainian/features-40453918>

Ярослав ПАРАНЮК

аспірант кафедри менеджменту та публічного управління,
Тернопільський національний економічний університет

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Суб'єктом управління виступають працівники підприємства, від діяльності яких залежать процеси формування витрат і процеси тарифоутворення. Отже, суб'єктом управління витратами можна визначити комунальне підприємство у цілому, і / або центри відповідальності (виробничі одиниці, теплові райони й т.п.).

Ціль управління витратами повинна направляти управлінські впливи не на мінімізацію витрат, а на ефективне використання ресурсів підприємства, їх економію й максимізацію віддачі на всіх етапах